

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

також низьким рівнем навичок роботи з реєстрами в регіонах. Крім того, відсутні чіткі рекомендації щодо програмного забезпечення для ефективної цифровізації та єдиний портал для доступу до цифрових культурних надбань.

Зростання обсягів цифрових даних вимагає невідкладного запровадження ефективних заходів кібербезпеки, резервного копіювання та безпечного зберігання даних, що потребує термінової модернізації інформаційної інфраструктури більшості культурних закладів. На додаток, відсутній системний підхід до використання культури як інструменту згуртованості суспільства.

Впровадження цифрових технологій є ключовим для збереження, доступності та популяризації культурної спадщини, ефективного управління сферою культури та забезпечення прозорості рішень, що в свою чергу розширює можливості взаємодії з культурним надбанням, забезпечує інклюзивність та сприяє створенню нових форматів культурного виробництва. Збереження культурної спадщини через цифровізацію нагальна потреба в оцифруванні рухомої, нерухомої та нематеріальної культурної спадщини, нот, рукописів та стародруків обумовлена загрозою їхнього знищення. Створення високоякісних цифрових копій є пріоритетом для захисту та забезпечення широкого доступу до культурних надбань.

На нашу думку можливим є створення археологічного кадастру України як централізованої бази даних є критично важливим для системного моніторингу пам'яток, прозорого розподілу земель та запобігання незаконному використанню археологічних територій. Інтеграція інформації про пам'ятки на кадастрову карту України є важливим кроком у просторовому плануванні та збереженні спадщини. Несистемний характер інформатизації, неефективність локальних ІТ-систем закладів культури, брак кваліфікованих фахівців, недостатнє фінансування та технічне забезпечення, а також низький рівень навичок роботи з реєстрами в регіонах – це основні перешкоди для повноцінної цифрової трансформації. Відсутність єдиних рекомендацій щодо програмного забезпечення для цифровізації та єдиного порталу доступу до цифрових культурних надбань гальмує розвиток. Створення уніфікованих рішень та централізованих ресурсів є критично важливим для підвищення ефективності та доступності. Відсутність системного підходу до використання культури як інструменту згуртованості суспільства через цифровізацію та державну політику є стратегічною прогалиною, яку необхідно усунути для посилення національної ідентичності та єдності.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії розвитку культури в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 березня 2025 р. № 293-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/293-2025-%D1%80#Text>

УДК 364-78

Костенко В.Ю.

Науковий керівник – Мирошніченко А.І., к.н.держ.упр.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ВРАЗЛИВИХ КАТЕГОРІЙ НАСЕЛЕННЯ ЯК ЗАПОРУКА СОЦІАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ

Вітчизняна криза, викликана повномасштабною війною, зумовила безпрецедентні соціальні потрясіння, що охоплюють усі сфери життя громадян. Масове внутрішнє переміщення, втрата житла, роботи, соціальних зв'язків, а також постійна загроза життю й здоров'ю створили ситуацію глибокої колективної травми. У таких умовах перед державою постають складні завдання: не лише гарантувати фізичну безпеку громадян, але й забезпечити їхню психологічну стійкість, психічне здоров'я та соціальну включеність. Саме

тому психосоціальна підтримка вразливих категорій населення виступає ключовим чинником забезпечення соціальної стійкості країни.

До вразливих категорій у сучасному українському контексті належать внутрішньо переміщені особи (ВПО), жінки з дітьми, люди похилого віку, особи з інвалідністю, діти, які втратили рідних, ветерани бойових дій, жертви насильства, а також цивільні, які пережили обстріли, окупацію чи евакуацію. Війна для цих людей є не лише фізичним викликом, але й джерелом глибоких психологічних травм. Серед основних наслідків – порушення сну, тривожні розлади, депресії, посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), емоційне вигорання, дезадаптація та втрата життєвих орієнтирів.

Психосоціальна підтримка є міждисциплінарною сферою, яка поєднує психологічні, соціальні, освітні, правові та медичні заходи, спрямовані на зниження наслідків травматичних подій і відновлення здатності особи чи спільноти функціонувати. Вона передбачає не лише кризове консультування або терапію, а й створення умов, за яких люди можуть відчувати себе в безпеці, мати доступ до базових ресурсів, включатись у життя громади, відновлювати соціальні зв'язки та набувати впевненості у власних силах. За визначенням ВООЗ, психосоціальна підтримка є комплексом заходів психологічного і соціального характеру, спрямованих на зниження стресу, поліпшення благополуччя особи, сім'ї або громади [2].

Серед ефективних форм такої підтримки — мобільні мультидисциплінарні бригади, кризові центри, громадські простори, арт- і трудотерапія, освітні програми, групи взаємопідтримки, індивідуальні та групові консультації, а також діяльність соціальних працівників, психологів, юристів, медичних фахівців та волонтерів. Особливо важливу роль відіграє залучення громадських і міжнародних організацій, що мають досвід у роботі з травмою, переміщенням, захистом прав людини.

В умовах обмежених державних ресурсів важливо розвивати партнерство між органами влади, громадянським суспільством, місцевими громадами та донорами. Створення національних програм з психосоціальної підтримки, підготовка спеціалістів, стандартизація послуг і міжвідомча координація здатні не лише зменшити індивідуальні прояви кризи, а й підтримати цілісність суспільства в умовах затяжного стресу. Адже саме соціально стійке, згуртоване суспільство з високим рівнем довіри і підтримки здатне протистояти викликам війни, сприяти відновленню держави й забезпеченню сталого миру в майбутньому.

Згідно з даними Міністерства охорони здоров'я України, у 2023 році до 30% громадян мали симптоми психоемоційного виснаження, а понад 20% – ознаки депресивних або тривожних розладів [3]. Найбільш вразливими виявилися саме ВПО, діти та люди похилого віку, які часто позбавлені не лише дому, а й сталих соціальних контактів, що унеможливує їхню повноцінну інтеграцію в нові громади без додаткової підтримки.

Урядом України розроблено Національну програму психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, ініційовану першою леді Оленою Зеленською. В межах програми відбувається навчання фахівців системи охорони здоров'я, освіти та соціального захисту, розробляються алгоритми кризової допомоги, створюються Центри ментального здоров'я в громадах, мобільні бригади, гарячі лінії [3]. Одним із прикладів інтеграції психосоціальної підтримки на рівні громади є реалізація програми «Пліч-о-пліч», яка передбачає, зокрема, психологічне консультування ВПО в закладах первинної медичної допомоги.

Водночас проблемними залишаються питання кадрового забезпечення: на 100 тисяч населення в Україні припадає лише 1–2 фахівці у сфері психічного здоров'я, що є суттєво нижчим за рекомендації ВООЗ. Також спостерігається нерівномірний розподіл послуг, що ускладнює доступ до психосоціальної підтримки в сільській місцевості та прифронтових регіонах [2].

Окремої уваги потребує робота з дітьми, які пережили травматичні події. За даними UNICEF, понад 1,5 мільйона дітей в Україні мають досвід внутрішнього переміщення, втрати дому, навчання в умовах обстрілів або тимчасової окупації. Ненадання належної підтримки таким дітям призводить до відставання в емоційному розвитку, порушень поведінки, складнощів у навчанні та формуванні стосунків у майбутньому [1].

Формування стійких соціальних зв'язків і підтримка на рівні громади виступають важливим фактором профілактики психоемоційних розладів, особливо в умовах тривалого стресу та невизначеності, що супроводжують війну. Місцеві ініціативи, які стимулюють участь людей у суспільному житті, допомагають зменшити почуття ізоляції, тривожності та безнадії. Групи самопомоги, діяльність громадських просторів, ініціативи взаємодопомоги, участь у культурних, освітніх або волонтерських заходах сприяють не лише емоційному розвантаженню, а й поверненню людям відчуття контролю над власним життям, віри у майбутнє та значущості їхньої ролі у спільноті. Це відновлює почуття ідентичності, приналежності та довіри – як до себе, так і до інших.

Особливо важливим є те, що така підтримка має не тільки індивідуальний, а й колективний ефект. Вона сприяє зміцненню солідарності в громадах, формує стійкі горизонтальні зв'язки між людьми, допомагає долати роз'єднаність, викликану війною, та зменшує ризик маргіналізації вразливих груп. Психосоціальна підтримка, таким чином, стає не лише засобом полегшення особистісного болю, а й інструментом відновлення соціального капіталу – невидимого ресурсу, на якому тримається життєздатність будь-якого суспільства. Це основа для довготривалої соціальної стійкості, яка дозволяє не лише витримати кризу, а й ефективно адаптуватися до нових умов.

Узагальнюючи, слід зазначити, що психосоціальна підтримка є фундаментальним елементом гуманітарної політики в умовах війни та післявоєнного відновлення. Її своєчасне, якісне і всеосяжне надання дозволяє не лише зберегти людський потенціал, а й запобігти соціальній фрагментації, загостренню психологічних проблем, зростанню насильства та загального зниження рівня добробуту. Вона сприяє формуванню культури взаємопідтримки, витривалості, соціальної відповідальності й емпатії – рис, що є основою стійкої демократії та мирного суспільного співіснування.

Список використаних джерел

1. Child Protection and Mental Health in Conflict Settings. UNICEF Ukraine. 2023. URL: <https://www.unicef.org/ukraine>
2. Інформаційний бюлетень: психічне здоров'я. Національна служба здоров'я України. 2023. URL: <https://nszu.gov.ua>
3. Національна програма психічного здоров'я та психосоціальної підтримки. Міністерство охорони здоров'я України. 2023. URL: <https://moz.gov.ua>

УДК 352.07

Кульчій І.О., к.н.держ.упр., доцент;
Гаврилко М.П.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

РЕСУРСОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Орієнтація ОМС на залучення зовнішніх джерел для ресурсозабезпечення (РЗ) (зумовлює потребу в створенні позитивного іміджу території та поглиблення мезо-конвергенції. Представникам ОМС необхідно постійно вдосконалювати навички у сфері представлення усім зацікавленим сторонам інвестиційних та інших проектів місцевого розвитку.

Упровадження інструментів е-урядування в РЗ дозволить досягти таких результатів:

- 1) оптимізувати управління РЗ як платформи поглиблення мезо-конвергенції;
- 2) збільшити обсяги доходів місцевих бюджетів за рахунок інформатизації систем адміністрування податків;
- 3) посилити довіру стейкхолдерів і жителів територіальних громад до місцевої влади у довгостроковій перспективі шляхом перетворення офіційних сайтів місцевих рад на